

forslagets øvrige Bestemmelser dog kommer et godt Skridt frem i Retning af at sikre sig en bedre Uddannelse og Forberedelse af de vordende Lærere, saa man behøvede ikke at tage det Spørgsmaal med op her, om at forlade Eksamenkommissionen og gaa over til Censurkommissionen. For Resten vil jeg, før jeg slutter, henvende det Spørgsmaal til den nuværende Minister: Hvordan kan det være, at samtidig med, at den højtærede Minister forelægger her et Forslag om en forbedret Uddannelse ved Seminarierne, nøjes man fremdeles med at have en Seminarieforsender ved hvert af vore Seminarier, der tillige er Sognepræst. Saalænge Ministeriet selv tillægger det at være Seminarieforsender en saa ringe Betydning, at det mener, at det ikke er nok til at optage en Mands fulde Tid, hans fulde Kraft og fulde Opmærksomhed, men det ved Siden af giver ham et Embede som Sognepræst, som ogsaa jeg mener er af den Betydning, at det maatte være nok til at optage hans fulde Kraft og Opmærksomhed, synes jeg ikke, at der er nogen Anledning for os til at gøre saa vældige Spring allermindst i tilbagegaaende Retning. Hvorfor være saa reaktionær, naar ikke en Gang Ministeren tør bøve at gøre det Fremskridt, som han har Lov til at gøre, at naar Pladsen som Seminarieforsender er ledig, kan han falde en Mand med Lun det for Øje, at han skal have som sin Opgave at være Seminarieforsender? Men det gør Ministeren ikke. Vi have haft to Tilfælde i den senere Tid, og i begge Tilfælde, haade ved Ranum og Skaarup, har man fulgt den gamle Tradition at gøre Mænd til Seminarieforsendere, som ved Siden deraf tillige ere Sognepræster for store Embeder. Saa længe Ministeriet ikke selv har saa megen Interesse for Seminariernes Udvikling, Læreruddannelsen og Seminarievirkomheden i det hele taget, synes jeg ikke, at der er Anledning for os til at gøre hovedfuls Spring fra det bestaaende over i en Tilstand, som efter min Formening er et Tilbagekridt i Stedet for et Fremskridt.

Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

**Trier:** Jeg kan ikke være enig i den ærede foregaaende Talers Betragtninger. Hans Udgangspunkt er jeg enig i, men jeg tror, at han sætter hele Sagen paa Hovedet i sin Bevisførelse. Jeg er enig med ham i at ville sikre Privatseminarerne en rolig og selvstændig Udvikling, men ud fra det Synspunkt kommer jeg netop til det stik modsatte Resultat, hvad Midlet dertil angaar. Det forekommer mig, at haade han og den ærede

Ordfører begaa den Fejl i deres Bevisførelse, at de saa ensidig ride en Eksamenstæphest, at de af Hensyn til en Eksamen og dens Udfald rent glemme, at hvad der er vigtigere end Eksamen, er dog selve den Undervisning, der Skolen igennem leder til denne Eksamen. Den ærede foregaaende Taler spurgte et æret Medlem, om ikke det samme der var sket med Eksamenkommissionen, vilde kunne ske med en Censurkommission som den, Lovforslaget foreslaar. Jeg vil vende dette Spørgsmaal om og spørge, om ikke alle de samme Stræmmebilleder, som males paa Bæggen for en Censurkommissions Bedkommende, med lige saa god Ret kunne forbindes med en Eksamenkommission. Hvis der virkelig var Tale om en uredelig Fremgangsmaade, om en partisk Bedømmelse, om en Indgriben, der er ubetimelig, saa gad jeg vidst, om Faren ikke er lige saa stor ved den bestaaende Ordning som ved en Censurkommission. Hvis man derfor kryber i Skjul bag Eksamenkommissionen og tror, at den er mere betryggende, saa tror jeg, at man tager fejl. Lige over for Mennesker, der ikke ere deres Rald voksne, er man altid udsat for Misbrug af den Myndighed, som de have, hvad enten de saa hedde Eksamenkommission eller Censurkommission. Det forekommer mig derfor, at det afgørende er dette: Hvad fremmer bedst Undervisningen i Seminariet, hvad giver bedst de Lærere, i hvis Hænder Opgaven der er lagt, Lejlighed til at bruge alle deres Evner til at virke selvstændigt og alsidigt paa deres Elever? Og saa er det mig absolut klart, og jeg siger det ud af en mangeaarig Erfaring, netop hvad Privatseminariers Virksomhed angaar, at det er Hovedskavanken ved den nuværende Ordning, at den griber forstyrrende ind i den daglige Undervisning i Privatseminariet, og vel for Resten ogsaa i Statsseminariet, at den paa en Maade, der stadig tynger Undervisningen, undergraver Tillidsforholdet mellem Lærer og Elev, fordi stadig Skyggen af Eksamenkommissionen, af Eksaminator, trænger ind imellem dem og forstyrrer det naturlige Forhold mellem Lærer og Elev. Det hjælper ikke, at man ryster paa Hovedet deraf; det er noget, jeg har set gentage sig Aar efter Aar i en Snæs Aar. Jeg har set, i hvilken Grad Eleverne vare optændte af Tanken om, hvad de vilde blive spurgte om til Eksamen, og hvilke Svar Eksaminator vilde forlange, saa at de aldeles ikke selv om de indrømmede, at det var den dygtigste Lærer, de havde, kunde slaa sig til Ro med hans Undervisning,